

УДК 72.03(4+477)

Сигида Г. А.¹, Сержантов А. А.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БАД-531 НУ «Запорізька політехніка»

ЄВРОПЕЙСЬКЕ БАРОКО В ДЗЕРКАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ АРХІТЕКТУРИ

Бароко – це той стиль, який найбільш яскраво відображає зв'язок українських земель з європейською культурою, також є не лише періодом в історії архітектури, а й втіленням культурних традицій та національної самобутності України. Він є одним із найкрасивіших і вишуканих стилів в історії мистецтва. Вивчення цього стилю може допомогти краще зрозуміти та оцінити українську культуру та її внесок у світове мистецтво.

Українське бароко є одним із відгалужень європейського бароко, що виникло у XVII столітті та стало одним із головних стилів у європейській культурі до кінця XVIII століття. Воно розвивалося у XVII-XVIII столітті в Україні, коли країна була під владою Речі Посполитої та Російської імперії. Одна з основних відмінностей між українським та європейським бароко – це матеріали будівництва. Європейські будівлі часто зводилися з каменю, мармуру та інших дорогих матеріалів, тоді як українські будівлі виготовляли з дерева та інших доступних матеріалів. В європейському та українському бароко є релігійна спрямованість. Українське бароко відображає культурну

та релігійну спадщину українського народу, тоді як європейське бароко більш зорієнтоване на світське життя та розкоші.

Основні принципи побудови споруд у стилі бароко можуть відрізнятися залежно від того, чи споруда має світський або культовий характер. Культові споруди, такі як церкви, зазвичай мають суворішу і більш симетричну композицію, яка спрямована на досягнення духовних цілей. Такі споруди, як правило, містять велику кількість розкішних декоративних елементів, таких як статуї, розписи та мозаїки, які прикрашають вівтар, склепіння та інші частини церкви. Основний принцип побудови таких споруд полягає у створенні атмосфери урочистості та благочестя, яка має надихати відвідувачів на молитву та споглядання.

Світські споруди, такі як палаци, театри та замки, часто мають більш вільну та екстравагантну композицію, яка спрямована на створення атмосфери розкоші та свята. Вони також можуть містити велику кількість прикрас, але, на відміну від культових споруд, їх декоративні елементи можуть мати більш світське призначення: вираження влади, багатства і статусу.

Українське бароко має свої особливості, які відрізняють його від інших напрямів європейського бароко: 1. Використання українських народних мотивів та елементів декоративного мистецтва (орнаменти з рослинних та геометричних елементів, які були традиційними для українського народного мистецтва).

2. Українські архітектори віддавали перевагу фасадам та інтер'єрам, які були прикрашені складними декоративними елементами. Вони також використовували складні композиції та візерунки, щоб надати будівлям максимальної вишуканості.

3. Застосування барокових куполів та фресок у храмовій архітектурі. Багато храмів та монастирів українського бароко мають вражаючі куполи та фрески, які стали важливою частиною архітектурного стилю. Фрески зображували різні біблійні та релігійні сцени, що створювало враження, ніби будівлі оживають.

4. Використання барокових веж та башт у фортифікаційних спорудах. Українські архітектори бароко використовували високі вежі та башти для створення фортифікаційних споруд, які були важливими для захисту території від іноземних вторгнень.

Ще однією специфікою українського бароко є його зв'язок з історією та культурою України. Будівлі українського бароко часто мають глибокий історичний зміст та пов'язані з важливими подіями для українського народу. Наприклад, Домініканський собор у Львові був побудований після перемоги польсько-українських військ над турками у 1672 році. Домініканський монастир та собор у Львові є яскравим прикладом українського бароко. Ось

деякі особливості, які можна побачити в цій будівлі: багата орнаментика, гра світла та тіні, динамічні лінії, різноманітність форм, акцент на вершині будівлі. Поєднання цих особливостей репрезентує вітчизняну барокову архітектуру, яка є не лише місцем богослужіння, а й однією з найголовніших пам'яток Львова та України.

Отже, українське бароко – унікальне явище, яке має свої відмінності порівняно з європейським бароко. Специфічні риси українського бароко проявилися в архітектурі та живописі, що було пов'язано з характерними особливостями культури та історії України. Основні принципи побудови українських барокових споруд були визначені європейськими традиціями, але втілені в специфічному українському стилі. Серед найвизначніших споруд українського бароко можна виділити Домініканський монастир та собор у Львові, які є свідченням таланту українських майстрів того часу. Українське бароко має значний культурний та історичний вплив на сучасність, що робить його важливим об'єктом вивчення та дослідження.